

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL <...> DAUGIABUČIO GYVENAMOJONAMO SAVININKŲ BENDRIJOS VALDYBOS PIRMININKO X SKUNDO PRIEŠ PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020 m. kovo 23 d. Nr. 4D-2020/2-314
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo <...> daugiabučio gyvenamojo namo butų savininkų bendrijos (toliau ir citatose vadinama – Bendrija) valdybos pirmininko X (toliau ir citatose vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės (toliau ir citatose vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Bendrijos prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie daugiabučio gyvenamojo namo, <...> (toliau ir citatose vadinama – Namas).

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. „Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 13 punktą vienas iš pagrindinių vietos savivaldos principų yra žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimas ir gerbimas. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 2 dalis nustato, jog žmogaus orumą gina įstatymas. [...]. Viena iš [...] teisių yra teisė į sveiką aplinką. Tam, kad galimybė gyventi adekvačioje žmogaus sveikatai aplinkoje netaptų tik deklaratyviu tikslu, būtinas teisės į sveiką aplinką įgyvendinimo mechanizmas, numatantis galimybę kreiptis į atsakingas institucijas dėl realaus žmogaus teisės į sveiką aplinką užtikrinimo“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Bendrija nuo Namo pastatymo neturi mašinų stovėjimo aikštelės, tai yra nenormali situacija persikraustant arba parsivežant baldus gyventojai priversti statyti automobilius ant žalios vejos [...].“

2.3. „2020 metų vasario mėnesyje Bendrija raštu kreipėsi į Savivaldybę, pridėjus Bendrijos gyventojų parašus su išreikšta nuomone, dėl aikštelės mašinoms įrengimo, nes būtent Savivaldybė turi užtikrinti žmogaus orumą ir gerbti gyventojų teisę gyventi sveikoje aplinkoje.

Deja, iš Savivaldybės administracijos [...] atsakymo [...] matyti, kad Savivaldybė, nevykdydama Vietos savivaldos įstatyme pavestų jai viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų tiekimo funkcijų, užsiima būtinų atlikti darbų vilkinimu, netinkamai paskirsto biudžeto lėšas, kas rodo jog biudžetinė įstaiga užsiima biurokratizmu, o tai negali būti vertinama kaip tinkamas pareigų atlikimas ir į tai turi būti reaguojama.“

2.4. „Mes nenorime ir nesiekiamo neįmanomų dalykų, tačiau tikime, kad mokesčių mokėtojai, kokie yra Bendrijos nariai, turi teisę į pagarbą, normalias gyvenimo ir buitines sąlygas, kas apima ir tinkamą teritoriją, esančių aplink gyvenamąjį namą, sutvarkymą. Rūpestingus ir atsakingus Bendrijos narius piktina vietinių Savivaldybės darbuotojų [...] abejingumas ir biurokratizmas, nenoras iš esmės išspręsti nesudėtingas paprastų žmonių problemas. Netoleruotina praktika, kai Savivaldybės administracija kiekvienos kadencijos pabaigoje sutaupyta lėšas, kurios turėjo būti panaudotos sutvarkyti aplinkai, pasiskirsto savo padidintiems atlyginimams išsimokėti.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

3. Iš skundo tyrimui pateiktų dokumentų nustatyta:

3.1. Pareiškėjas, atstovaudamas Bendrijos interesams, 2020 m. vasario 5 d. prašymu [prašymas Savivaldybės administracijoje gautas ir užregistruotas 2020 m. vasario 5 d., reg. Nr. 21-121(4.53)], kreipėsi į Savivaldybės administraciją prašydamas prie Namo įrengti automobilių stovėjimo aikštelę, nes „[...] nuo Namo pastatymo namas neturi mašinų stovėjimo aikštelės [...]. Neturėdami išeities automobilius gyventojai stato ant žalios vejės. [...]. Įvažiavimas į kiemą ir šaligatviai nėra Bendrijos turtas, todėl Bendrijos lėšų investuoti į šiuos objektus negalima. [...]“

3.2. Savivaldybės administracija 2020 m. vasario 21 d. raštu Nr. 19-504(4.53Mr) Pareiškėją informavo:

3.2.1. „[...] pastaraisiais metais Savivaldybė skiria lėšų tik vidaus kelių paprastajam remontui prie daugiabučių namų, kurio metu atliekamas vidaus kelių paprastasis remontas atnaujinant asfaltbetonio dangas tik suirusiose ar pažaidų turinčiose vietose“;

3.2.2. „Jūsų [...] Bendrija, vadovaujantis Savivaldybės tarybos 2018 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. 1-93 patvirtintu Panevėžio miesto infrastruktūros objektų naujos statybos, rekonstravimo, kapitalinio, paprastojo remonto darbų, dalyvaujant fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims, tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas), turi galimybę Savivaldybei pateikti prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prisidedant gyventojams. Pateikus pagal minėtą Tvarkos aprašą visus privalomus dokumentus, bus svarstomas Jūsų prašymas. Tvarkos aprašą galite rasti Savivaldybės internetiniame puslapyje [...]“;

3.2.3. „Jūsų prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo įtrauksime į Miesto infrastruktūros skyriaus sudarytą sąrašą Nr. 6 „Prašymų naujai nutiesti (įrengti) ir (ar) rekonstruoti vidaus kelius, transporto priemonių stovėjimo aikšteles šalia daugiabučių gyvenamųjų namų“, tačiau vadovaujantis Savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. 1-148 patvirtintu Panevėžio miesto infrastruktūros objektų įrengimo, remonto darbų eiliškumo nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 4 punktu, Jūsų prašymas bus svarstomas, kai bus skirtos tam lėšos. Sprendimas įrengti infrastruktūros objektus bus priimamas tik įvertinus visame sąrašė Nr. 6 esamus prašymus ir nustatius jų eiliškumą pagal Apraše numatytus atrankos kriterijus. Sąrašą Nr. 6 galite peržiūrėti Savivaldybės internetiniame puslapyje [...]“;

3.2.4. „Šiomet neskirta lėšų transporto priemonių stovėjimo aikštelių įrengimui šalia daugiabučių gyvenamųjų namų tik Savivaldybės biudžeto lėšomis, todėl Jūsų prašymas nebus tenkinamas“;

3.2.5. „Šis raštas per vieną mėnesį gali būti apskundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyriui (Respublikos g. 62, 35158 Panevėžys) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka, Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmams (Respublikos g. 62, 35158 Panevėžys) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Per vienerius metus gali būti apskundžiamas dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriams (Gedimino pr. 56, 01110 Vilnius) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

Vietos savivaldos įstatymo:

6.1.6 *straipsnis* – „1. Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...]; 28) aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga; [...]; 32) vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas [...]“;

6.2. *16 straipsnis* – „2. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija: [...]; 15) savivaldybės biudžeto [...] tvirtinimas Biudžeto sandaros įstatymo ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatyta tvarka, prireikus savivaldybės biudžeto tikslinimas.“

7. Kiti teisės aktai

7.1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875:

7.1.1. *25 punktas* – „Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. [...]“;

7.1.2. *38 punktas* – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. [...]“

7.2. Panevėžio miesto infrastruktūros objektų naujos statybos, rekonstravimo, kapitalinio, paprastojo remonto darbų, dalyvaujant fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims, tvarkos aprašo, patvirtinto Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2018 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. 1-93 (toliau vadinama – Tvarkos aprašas):

7.2.1. *2 punktas* – „Aprašo paskirtis – reglamentuoti Panevėžio miesto savivaldybės bendrojo naudojimo teritorijoje esančių infrastruktūros objektų naujos statybos, rekonstravimo, kapitalinio, paprastojo remonto darbų tvarką, atvejus ir sąlygas, dalyvaujant fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims“;

7.2.2. *12 punktas* – „Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta nuolat veikianti komisija (toliau – Komisija) iki liepos 15 d. išnagrinėja paraiškų pagrįstumą pagal šiuos kriterijus: 12.1. įrengtas infrastruktūros objektas didina socialinę gerovę; 12.2. Paramos teikėjo prisidėjimo prie infrastruktūros objekto įrengimo dydžio tinkamumas; 12.3. techninė galimybė įgyvendinti Projektą; 12.4. pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus joks fizinis ar juridinis asmuo nėra įpareigotas įrengti pasiūlyme numatytos infrastruktūros; 12.5. ar pateikta infrastruktūros objekto Projekto parengimo ir Projekto ekspertizės (kai ji privaloma) vertė pagrįsta; 12.6. Paraiškos pateikimo data.“

7.3. Panevėžio miesto infrastruktūros objektų įrengimo, remonto darbų eiliškumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. 1-148 (toliau vadinama – Aprašas):

7.3.1. *4 punktas* – „Patvirtintus einamųjų metų Panevėžio miesto savivaldybės biudžetą, jei bus skirtos lėšos Panevėžio miesto gyventojų, įstaigų, įmonių pateiktiems prašymams dėl gatvių, vidaus kelių, šaligatvių ir vaikų žaidimo aikštelių įrengimo, remonto įgyvendinti, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta nuolat veikianti komisija (toliau – Komisija), atsižvelgdama į skirtas lėšas, nustatys infrastruktūros objektų įrengimo, remonto darbų eiliškumą pagal atrankos kriterijus. [...]“;

7.3.2. *5 punktas* – „5. Komisija nustato Panevėžio miesto infrastruktūros objektų įrengimo, remonto darbų eiliškumą pagal atrankos kriterijus: 5.1. Daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijose esančių vidaus kelių, transporto priemonių stovėjimo aikštelių, šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimo, remonto darbų atrankos kriterijai pateikiami 1 priede. 5.2. nepaminėti 5.1. punkte Panevėžio miesto savivaldybės ribose esančioje valstybinėje žemėje (neišnuomotoje ar kitais būdais nesuteiktai naudotis fiziniam ir (ar) juridiniam asmeniui arba žemėje, kurią valdo Savivaldybė nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais) esančių vidaus kelių, transporto priemonių stovėjimo aikštelių, šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimo, remonto darbų atrankos kriterijai pateikiami 2 priede. 5.3. Įgyvendinant Lietuvos higienos normos HN 131:2015 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji

sveikatos saugos reikalavimai“ reikalavimus, vaikų žaidimų aikštelėms įrengti pirmiausia bus atrenkamos tik tos teritorijos, kurios nepriskirtos daugiabučiams gyvenamiesiems namams, Savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintuose teritorijų prie esamų daugiaukščių namų ir laisvos valstybinės žemės detaliuosiuose planuose suformuotos atskiros teritorijos vaikų žaidimo aikštelei žalioje zonoje. Vaikų žaidimo aikštelių įrengimo, remonto darbų atrankos kriterijai pateikiami 3 priede.“

Tyrimo išvados

8. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6–7 punktuose, susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), nagrinėjant Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie Namų, konstatuotina:

8.1. aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga, vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 28, 32 punktų nuostatomis (pažymos 6.1.1 papunktis), yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos. Savivaldybės, vykdydamos savarankiškasias funkcijas, turi diskrecijos teisę priimti atitinkamus sprendimus, kuriuos tik savivaldybės ir yra įgalios priimti, už kurių teisėtumą ir pagrįstumą atsako pačios savivaldybės teisės aktuose nustatyta tvarka.

8.2. Savivaldybės administracijoje 2020 m. vasario 5 d. gautas ir užregistruotas Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymas dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie Namų (pažymos 3.1 punktas), į kurį atsakyta Savivaldybės administracijos 2020 m. vasario 21 d. raštu Nr. 19-504(4.53Mr) (toliau vadinama – 2020-02-21 Raštas);

8.3. Savivaldybės administracija 2020-02-21 Raštu Pareiškėją informavo, kad Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymas nebus tenkinamas, nes: pastaraisiais metais Savivaldybė lėšų skiria tik vidaus kelių prie daugiabučių namų paprastajam remontui, kurio metu atliekamas vidaus kelių paprastasis remontas atnaujinant asfaltbetonio dangas tik suirusiose ar pažaidų turinčiose vietose (pažymos 3.2.1 papunktis); 2020 metais neskirta lėšų transporto priemonių stovėjimo aikštelių šalia daugiabučių gyvenamųjų namų įrengimui tik Savivaldybės biudžeto lėšomis (pažymos 3.2.4 papunktis);

8.4. Savivaldybės administracijos 2020-20-21 Raštu Pareiškėjas buvo informuotas, kad: Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymas dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie Namų yra įtrauktas į Miesto infrastruktūros skyriaus sudarytą sąrašą Nr. 6 „Prašymų naujai nutiesti (įrengti) ir (ar) rekonstruoti vidaus kelius, transporto priemonių stovėjimo aikšteles šalia daugiabučių gyvenamųjų namų“; vadovaujantis Aprašo 4 punktu, reglamentuojančiu, kad, patvirtinus einamųjų metų Savivaldybės biudžetą, jei bus skirtos lėšos Panevėžio miesto gyventojų pateiktiems prašymams dėl gatvių, vidaus kelių, šaligatvių ir vaikų žaidimo aikštelių įrengimo, remonto įgyvendinti, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta komisija, atsižvelgdama į skirtas lėšas, patvirtins infrastruktūros objektų įrengimo, remonto darbų eiliškumą pagal atrankos kriterijus (pažymos 7.3.1 papunktis), Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymas bus svarstomas, kai tam bus skirtos lėšos; sprendimas įrengti infrastruktūros objektus bus priimamas tik įvertinus visame sąrašo Nr. 6 esamus prašymus ir nustatius jų eiliškumą pagal Apraše numatytus atrankos kriterijus. Pareiškėjui taip pat buvo pateikta informacija, kur galima susipažinti su Sąrašu Nr. 6 (pažymos 3.2.3 papunktis);

8.5. Tvarkos aprašo paskirtis, vadovaujantis Tvarkos aprašo 2 punktu, reglamentuoti Savivaldybės bendrojo naudojimo teritorijoje esančių infrastruktūros objektų naujos statybos, rekonstravimo, kapitalinio, paprastojo remonto darbų tvarką, atvejus ir sąlygas, dalyvaujant fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims (pažymos 7.2.1 papunktis).

Savivaldybės administracijos 2020-20-21 Raštu Pareiškėjas buvo informuotas apie tai, kad, vadovaujantis pirmiau minėtomis Tvarkos aprašo nuostatomis, Bendrija „[...]“ turi galimybę Savivaldybei pateikti prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prisidedant gyventojams“ (pažymos 3.2.2 papunktis);

8.6. Savivaldybės administracija Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymą išnagrinėjo nepažeidžiant Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių

25 punkto, nustatančio, kad prašymai turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos (pažymos 7.1.1 papunktis), nes atsakymą į Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymą Savivaldybės administracija pateikė 2020-02-21 Raštu (pažymos 3.1, 3.2 punktai);

8.7. Savivaldybės administracija 2020-02-21 Rašte [Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 38 punktas reglamentuoja, kad atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priešastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priešastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (pažymos 7.1.2 papunktis)] pateikė Pareiškėjui visą reikiamą informaciją;

8.8. Savivaldybės biudžeto tvirtinimas, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 15 punktu (pažymos 6.1.2 papunktis), yra išimtinė Savivaldybės tarybos kompetencija.

9. Atsižvelgiant į tai, kad:

9.1. Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymas Savivaldybės administracijoje išnagrinėtas nepažeidžiant Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 25, 38 punktų nuostatų (pažymos 8.6, 8.7 punktai),

9.2. Savivaldybės administracija Pareiškėjo 2020-02-05 Prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie Namų įtraukė į Miesto infrastruktūros skyriaus sudarytą „Prašymų naujai nutiesti (įrengti) ir (ar) rekonstruoti vidaus kelius, transporto priemonių stovėjimo aikšteles šalia daugiabučių gyvenamųjų namų“ sąrašą Nr. 6 bei paaiškino, pagrindžiant teisės aktų nuostatomis, kada bei kokia tvarka minėtas prašymas galės bus svarstomas (pažymos 8.4 punktas),

9.3. Savivaldybės administracija 2020-02-21 Rašte, pagrindžiant teisės aktų nuostatomis, suteikė Pareiškėjui informaciją apie galimybę teikti prašymą Savivaldybės administracijai dėl automobilių stovėjimo aikštelės prie Namų įrengimo gyventojams prisidedant savo lėšomis (pažymos 8.5 punktas),

9.4. Savivaldybės biudžeto tvirtinimas yra išimtinė Savivaldybės tarybos kompetencija (pažymos 8.8 punktas),

9.5. Seimo kontrolierė neturi įgaliojimų įpareigoti Savivaldybę priimti atitinkamus sprendimus, kurių priėmimas išimtinai priklauso Savivaldybės kompetencijai (šiuo atveju – dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie Namų),

skundas dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Bendrijos prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie daugiabučio gyvenamojo namo <...>, atmestinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

<...> *daugiabučio gyvenamojo namo savininkų bendrijos valdybos pirmininko X skundą* dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Bendrijos prašymą dėl automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo prie daugiabučio gyvenamojo namo, <...>, atmesti.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė